

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2019թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր պարտականություններն այս պահանջներին և էթիկայի միջազգային կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի ընթացքում: Այս հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Չաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 15-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում
<p>Չաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 50%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել մասնագիտական դատողություններ և կատարել ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտազանցման ղեկավարի ժամանակին բացահայտում (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՅՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՅՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման հավանականության և պարտազանցման ղեկավարում առաջացող կորստի գնահատում, - լրացուցիչ ճշգրտման գնահատում՝ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու հետ կապված, - ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասակարգված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Չաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՅՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներառելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարած մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտազանցման հավանականության և պարտազանցման ղեկավարում կորստի գումարի հաշվարկի ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց ղեկավարում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, ստուգել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

	<ul style="list-style-type: none"> - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և գրավի իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերի վրա, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավելագույնս նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - անհատներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելների ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: Համեմատել ենք ելակետային տվյալները հիմնավորող փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: <p>Մենք գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2019թ. փաստացի արդյունքների հետ:</p> <p>Մենք գնահատել ենք նաև, թե որքան պատշաճորեն են արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումները Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:</p>
--	---

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ստորագրման անսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ ոչ ճշգրիտ ներկայացված լինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհարժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով պատճառով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումներ՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք հարավել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և հետևաբար, իրենցից ներկայացնում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Այս հարցերը ներկայացվում են մեր աուդիտորական եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ այդ հարցի ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները կարող են գերակշռել դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Գործընկեր

Տիգրան Գասպարյան
Տնօրեն

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	12,325,560	11,634,191
Տոկոսային ծախս	4	(4,691,954)	(4,510,499)
Ջուտ տոկոսային եկամուտ		7,633,606	7,123,692
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5	891,540	738,970
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	5	(797,076)	(454,591)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		94,464	284,379
Ջուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	1,226,290	361,857
Ջուտ (կորուստ)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով		(550,515)	165,636
Ջուտ իրացված օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		1,324	1,481,635
Ջուտ այլ գործառնական եկամուտ	7	671,419	496,934
Գործառնական եկամուտ		9,076,588	9,914,133
Ջուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	8	(136,539)	(1,813,773)
Անճնակազմի գծով ծախսեր		(3,326,719)	(3,002,806)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	9	(2,469,057)	(2,204,748)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		3,144,273	2,892,806
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(588,765)	(709,836)
Շահույթ տարվա համար		2,555,508	2,182,970
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	10	737,063	(86,988)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	10	(1,059)	(1,185,308)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>736,004</i>	<i>(1,272,296)</i>
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Վերագնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	10	-	(45,691)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>-</i>	<i>(45,691)</i>
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		736,004	(1,317,987)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		3,291,512	864,983

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2-ի կետ (ե)):

8-ից 111-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020թ. ապրիլի 27-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Միներ Աբրահամյան
 Վարչության նախագահ

Անուշիկ Խաչատրյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	14,337,037	11,260,756
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		6,502,509	4,728,200
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		2,260,311	-
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		11,270,882	15,136,723
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		11,829,493	5,587,003
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		4,312	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	10,305,167	13,068,992
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	4,767,263	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	77,379,245	61,470,502
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		99,786	139,189
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	5,810,745	5,061,844
Օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվ	17	1,606,304	-
Առգրավված ակտիվներ	15	1,476,007	1,087,443
Այլ ակտիվներ	18	2,407,470	1,103,491
		150,056,531	122,073,956
ԸՆԴՊՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		-	1,337
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	19	20,129,742	5,937,780
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20	16,292,695	6,771,902
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	6,700,803	10,823,040
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	58,819,120	56,320,356
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	1,389,630	617,324
Վարձակալության գծով պարտավորություն	17	1,638,420	-
Այլ պարտավորություններ	23	1,530,487	1,338,095
		106,500,897	81,809,834
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Շենքերի վերագնահատումից աճ		110,808	110,808
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		842,981	106,977
Զբաղիչված շահույթ		3,615,896	1,060,388
		43,555,634	40,264,122
ԸՆԴՊՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ և սեփական կապիտալ		150,056,531	122,073,956

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2-ի կետ (ե)):

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	11,807,607	11,012,778
Վճարված տոկոսներ	(4,300,316)	(4,822,049)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	891,540	738,970
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(797,076)	(454,591)
Ձուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով		
չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	(556,359)	(52,828)
Ձուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	848,241	638,962
Այլ ստացված եկամուտ	526,668	381,597
Աշխատակազմի գծով ծախսերի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(4,957,374)	(4,768,296)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(1,337,205)	3,075,123
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,735,830	(1,877,157)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(15,669,226)	(9,413,928)
Այլ ակտիվներ	(695,093)	(208,535)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	13,645,608	(326,129)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,545,547	6,757,099
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,913,084	(7,569,030)
Այլ պարտավորություններ	215,094	499,054
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	14,816,570	(6,388,960)
Վճարված շահութահարկ	-	(33,000)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	14,816,570	(6,421,960)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(8,368,271)	(5,194,557)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	2,737,112	6,457,542
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,980,597)	(593,278)
Ստացված շահարժիմներ	144,751	-
Ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) ներդրումային գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(7,467,005)	669,707
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	21 4,252,464	2,418,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	21 (8,207,150)	(2,422,500)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	17 (282,238)	-
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(4,236,924)	(3,750)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	3,112,641	(5,756,003)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(37,750)	(212,494)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	1,390	-
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները (համախառն)	11,260,756	17,229,253
տարեսկզբի դրությամբ		
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	11 14,337,037	11,260,756

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2-ի կետ (ե)):

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	33,971,850	5,014,099	156,499	1,379,273	(1,122,582)	39,399,139
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	2,182,970	2,182,970
Այլ համապարփակ վնաս						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(86,988)	-	(86,988)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,185,308)	-	(1,185,308)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(1,272,296)	-	(1,272,296)
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
Շենքերի վերագնահատման պահուստի փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	(45,691)	-	-	(45,691)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	(45,691)	-	-	(45,691)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	(45,691)	(1,272,296)	-	(1,317,987)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	(45,691)	(1,272,296)	2,182,970	864,983
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	33,971,850	5,014,099	110,808	106,977	1,060,388	40,264,122
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.*	33,971,850	5,014,099	110,808	106,977	1,060,388	40,264,122
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	2,555,508	2,555,508
Այլ համապարփակ եկամուտ						-
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	737,063	-	737,063
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,059)	-	(1,059)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	736,004	-	736,004
<i>Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ</i>	-	-	-	736,004	-	736,004
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	-	736,004	2,555,508	3,291,512
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	33,971,850	5,014,099	110,808	842,981	3,615,896	43,555,634

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 2-ի կետ (ե)):

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13:

Բանկն ունի 13 մասնաճյուղ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են FISTOCO LTD (59.68%) և Creditbank SAL (40.32%): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Վարդան Դիլանյանը, ով իրավասու է ղեկավարել Բանկի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Բացի այդ, 2020թ. առաջին ամիսներին համաշխարհային շուկայում տեղի են ունեցել զգալի ցնցումներ՝ պայմանավորված կորոնավիրուսի բռնկումով: Այլ գործոնների հետ մեկտեղ, հիվանդության բռնկումը հանգեցրել է ֆոնդային բորսայի ցուցանիշների կտրուկ անկման և ՀՀ դրամի արժեզրկման: Այս զարգացումներն էլ ավելի են մեծացնում գործունեության իրականացման հետ կապված անորոշության մակարդակը Հայաստանի գործարար միջավայրում:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 «*Կարծակալություններ*» պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համապատասխան փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկլարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մաշված գումարի և չմարված մաշված գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 25 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 25 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 30,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 16,
- պայմանական դեպքեր և դատական վարույթներ – Ծանոթագրություն 28 (բ),
- առգրավված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 15:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «*Հարձակալություններ*» ստանդարտը 2019թ. հունվարի 1-ից:

Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով պարզեցված հետընթաց մոտեցումը, համաձայն որի ստանդարտը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը չի ճանաչվում է չբաշխված շահույթում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ որպես պարտավորության գծով պարտավորության հավասար օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին: Համապատասխանաբար, 2019թ. համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում, այսինքն՝ այն ներկայացվում է ինչպես նախկինում՝ ՀՀՄՍ 17-ի և համապատասխան մեկնաբանությունների համաձայն: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների մանրամասները ներկայացված են ստորև: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ի բացահայտման պահանջներն ընդհանուր առմամբ չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ:

(i) Վարձակալության սահմանումը

Նախկինում Բանկը պայմանագրի սկզբում որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում էր վարձակալություն՝ ՖՀՄՄԿ Սեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» համաձայն: Այժմ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն վարձակալության սահմանման հիման վրա, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 3-ի (դ) կետում:

ՖՀՄՄ 16-ին անցնելիս Բանկը որոշել է օգտվել գործնական բնույթի պարզեցումից, որը թույլ է տալիս չվերանայել վարձակալության գործարքների բացահայտման համար նախկինում իրականացված գնահատման արդյունքները: Բանկը ՖՀՄՄ 16-ը կիրառել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք նախկինում որոշակիացվել էին որպես վարձակալության պայմանագրեր: Պայմանագրերը, որոնք չէին որոշակիացվել որպես վարձակալության պայմանագրեր ՀՀՄՄ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Սեկնաբանություն 4-ի համաձայն, չեն վերագնահատվել ՖՀՄՄ 16-ի պահանջներին համապատասխանող վարձակալություն բացահայտելու համար: Այդ իսկ պատճառով, ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը կիրառվել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք կնքվել կամ փոփոխվել են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո:

(ii) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Որպես վարձակալ Բանկը վարձակալում է գույք: Նախկինում Բանկը վարձակալության պայմանագրերը դասակարգում էր որպես գործառնական կամ ֆինանսական վարձակալություն ելնելով իր գնահատումից, թե արդյոք վարձակալության դեպքում Բանկին են փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: ՖՀՄՄ 16-ի համաձայն՝ Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ վարձակալության այս պայմանագրերի մեծ մասի համար, այսինքն՝ վարձակալությունն արտացոլվում է հաշվապահական հաշվեկշռում:

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Վարձակալության բոլոր պայմանագրերը համարվում են ավտոմատ կերպով վերսկսվող՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Հայաստանի գործարար միջավայրում բանկերի համար հասանելի են բիզնես տարածքների մեծ հնարավորություններ, ղեկավարությունը գտնում է, որ չկան էական տնտեսական տուգանքներ, բացի կորցրած անբաժանելի վարձակալված գույքի բարելավումների հաշվեկշռային արժեքի:

(iii) ՀՀՄՄ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալություն

Նախկինում գույքի վարձակալությունը Բանկը դասակարգում էր որպես գործառնական վարձակալություն՝ ՀՀՄՄ 17-ի համաձայն: ՖՀՄՄ 16-ին անցման ժամանակ վարձակալության այս պայմանագրերի գծով պարտավորությունները չափվել են մնացած վարձավճարների ներկա արժեքով՝ գեղջված Բանկի լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է այն գումարով, որը հավասար է վարձակալության գծով պարտավորությանը՝ ճշգրտված վարձակալության գծով կատարած կանխավճարներով կամ հաշվեգրված վարձավճարներով:

Բանկը ստուգել է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկված լինելը ստանդարտին անցման ամսաթվին և եզրահանգել է, որ չկա օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման հայտանիշ:

Նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալության պայմանագրերի նկատմամբ Բանկը կիրառել է մի շարք գործնական բնույթի պարզեցումներ: Մասնավորապես, Բանկը՝

- չի ճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով,
- չի ճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ այն վարձակալությունների հետ կապված, որոնց դեպքում վարձակալության ժամկետն ավարտվում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում,
- կիրառել է մեկ միասնական գեղջման դրույք խելամտորեն համանման հատկանիշներ ունեցող վարձակալությունների պորտֆելի նկատմամբ,
- բացառել է սկզբնական ուղղակի ծախսումներն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների չափումից սկզբնական կիրառման ամսաթվին և
- կիրառել է դատողություններ հետադարձ ամսաթվով վարձակալության ժամկետը որոշելիս:

(iv) Ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա

Ազդեցությունը ստանդարտին անցնելիս

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բանկը ճանաչել է ստորև ներկայացված լրացուցիչ իրավունքի ձևով ակտիվները և լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները: ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառումը կուտակային ազդեցություն չի ունեցել չբաշխված շահույթի վրա: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տանդարտին անցման ազդեցությունը:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.
Իրավունքի ձևով ակտիվներ	859,117
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(859,117)

ՖՀՄՍ 16-ի ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում, իսկ ՖՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3-ի (դ) կետում:

Որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալությունների գծով պարտավորությունները չափելիս Բանկը վարձավճարները զեղչել է լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Կիրառված միջին կշռված դրույքը կազմում է 9.71%:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.
Գործառնական վարձակալության գծով հանձնառություններ առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.՝ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն	-
Վարձավճարների ներառում չեղյալ համարվող վարձակալությունների շրջանակում	1,594,658
Զգեղչված վարձակալության գծով պարտավորություն	1,594,658
Բանկի՝ որպես վարձակալի միջին կշռված լրացուցիչ փոխառության դրույք	9.71%
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորություններ	859,117

2019թ. հունվարի 1-ից գործում են մի շարք այլ նոր ստանդարտներ և գործող ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ վերը ներկայացվածի:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: Որոշ համադրելի տեղեկատվություն ճշգրտվել է ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լրացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական ակտիվներ

i. Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է անհատ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն, և ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը

(տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լոդացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

Բանկը չի օգտվում ցածր պարտքային ռիսկի համար գործող ազատումից ֆինանսական գործիքների հետ կապված:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ասմաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժակետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով. գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեքկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	50 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	10 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	4-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	10 տարի
- տնտեսական գույք	10 տարի

(h) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(i) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունք գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են պարտագանցումով վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի առգրավման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը գրավի գնահատված վաճառքի գինն է բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և կորուստը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(Խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(Ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(Կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Վարձակալություններ

Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով պարզեցված փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, այդ իսկ պատճառով, համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել և շարունակվում է ներկայացվել ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 պահանջների համաձայն: ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 պահանջների համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն առավել մանրամասն բացահայտվում է առանձին:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

Այս քաղաքականությունը կիրառելի է 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո կնքված պայմանագրերի համար:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին զինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառորժի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեքը կումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման զինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Բանկը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Նախքան 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն

Նախքան 2019թ. կնքված պայմանագրերի համար Բանկը որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալություն կամ պարունակում էր վարձակալություն գնահատելով՝

- արդյոք համաձայնության կատարումը կախված էր որոշակի ակտիվի կամ ակտիվների օգտագործումից,
- արդյոք համաձայնությունը փոխանցում էր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը: Համաձայնությունը փոխանցում էր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը, եթե բավարարվում էր ստորև նշված պայմաններից որևէ մեկը.
- գնորդը հնարավորություն կամ իրավունք ունի կառավարելու ակտիվը՝ ստանալով կամ վերահսկելով այդ ակտիվի արտադրանքի ավելի քան ոչ նշանակալի մասը,
- գնորդը հնարավորություն կամ իրավունք ունի վերահսկելու ակտիվի ֆիզիկական հասանելիությունը՝ ստանալով կամ վերահսկելով այդ ակտիվի արտադրանքի ավելի քան ոչ նշանակալի մասը, կամ
- փաստերն ու հանգամանքները ցույց են տալիս, որ շատ փոքր է հավանականությունը, որ այլ կողմերը կստանան արտադրանքի ավելի քան ոչ նշանակալի մասը և միավորի գինը ո՛չ ֆիքսված է ըստ արտադրանքի միավորի, ո՛չ էլ հավասար է մեկ միավոր արտադրանքի ընթացիկ շուկայական գնին:

Համադրելի ժամանակաշրջանում վարձակալությունները, որոնց շրջանակում փոխանցվում էին սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, որպես վարձակալ Բանկը դասակարգում էր որպես ֆինանսական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձակալված ակտիվները սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքից և նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքից նվազագույնով: Նվազագույն վարձավճարներն այն վճարներն էին, որոնք վարձակալության ժամկետի ընթացքում պահանջվում կամ կարող էին պահանջվել վարձակալից՝ առանց պայմանական ռենտաների: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները հաշվառվում էին այդ ակտիվի համար կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն և ճանաչվում էին Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ճ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների մշակակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում,*
- *«Բիզնես» տերմինի սահմանում (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ),*
- *«Էական» տերմինի սահմանում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ),*
- *ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»:*

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,974,794	8,659,983
Ներդրումային արժեթղթեր	2,751,228	2,574,919
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	326,423	141,861
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	267,456	243,589
Այլ	5,659	13,839
	12,325,560	11,634,191
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,546,602	3,031,927
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	713,458	123,435
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	566,820	370,497
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	470,604	712,633
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	93,781	-
Այլ փոխառություններ	57,326	77,992
Այլ	243,363	194,015
	4,691,954	4,510,499
Չուտ տոկոսային եկամուտ	7,633,606	7,123,692

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	524,020	244,170
Դրամային փոխանցումներ	217,071	171,623
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	120,916	300,916
Այլ	29,533	22,261
	891,540	738,970
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործարքներ քարտերով	663,647	369,382
Վճարային համակարգերի սպասարկում	91,651	51,913
Այլ	41,778	33,296
	797,076	454,591
Չուտ միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	94,464	284,379

6 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփռք գործարքներից	848,241	638,962
Օգուտ/(վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	378,049	(277,105)
	1,226,290	361,857

7 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	471,943	545,399
Ստացված շահաբաժիններ	144,751	-
Վնաս առգրավված ակտիվների վաճառքից	(235)	(48,064)
Այլ	54,960	(401)
	671,419	496,934

8 Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվության հանձնառություններ	150,133	1,944,363
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(1,421)	(139,526)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(8,860)	5,393
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ	(3,313)	3,543
	136,539	1,813,773

Ստորև ներկայացված է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի համադրումը 2019թ. և 2018թ. համար:

2019թ. հազ. դրամ	Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,633	(2,243)	-	1,390
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	22,967	(12,673)	-	10,294
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,017	(2,300)	-	(283)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	(814,672)	(73,308)	216,561	(671,419)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ*	(410,459)	(214,389)	1,146,134	521,286
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	196	(2,737)	-	(2,541)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(21,181)	22,602	-	1,421
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ	3,745	(432)	-	3,313
Ընդամենը	(1,213,754)	(285,480)	1,362,695	(136,539)

2018թ.

հազ. դրամ	Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,633	(3,633)	-
Անորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,675	(41,534)	(10,859)
Անորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,636	(2,017)	1,619
Անորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	(1,664,639)	(177,121)	(1,841,760)
Անորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ	36,543	(139,146)	(102,603)
Անորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,507	(660)	3,847
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	182,341	(42,815)	139,526
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ	1,058	(4,601)	(3,543)
Ընդամենը	(1,402,246)	(411,527)	(1,813,773)

* ՀՀ կառավարության 2018թ. հունիսի 11-ի որոշման համաձայն՝ տուգանքները, որոնք սահմանվել են անհատներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով տեղի է ունեցել պարտազնացում, ներվել են: Արդյունքում, մեծ թվով հաճախորդներ դուրսգրված մայր գումարը և հաշվեգրված տոկոսները մարել են 2013-2017թթ. ընթացքում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. համար:

հազ. դրամ	2019թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(3,633)	-	-	(3,633)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	3,633	-	-	3,633
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,243)	-	-	(2,243)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(2,243)	-	-	(2,243)

հազ. դրամ	2019թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
Անորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(41,534)	-	-	(41,534)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	22,967	-	-	22,967
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(12,673)	-	-	(12,673)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(31,240)	-	-	(31,240)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզմանան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(2,017)	-	-	(2,017)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	2,017	-	-	2,017
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,300)	-	-	(2,300)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(2,300)	-	-	(2,300)

հազ. դրամ	2019թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)
Փոխանցում 1-ին փուլ	115	(33)	(82)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(75)	327	(252)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(85)	(212)	297	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	129,940	(11,908)	(932,704)	(814,672)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(73,308)	-	-	(73,308)
Դուրսգրումներ	-	8,552	56,789	65,341
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(147,480)	(4,056)	(9,826,711)	(9,978,247)

հազ. դրամ	2019թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(214,259)	(48,117)	(336,613)	(598,989)
Փոխանցում 1-ին փուլ	16,906	(2,643)	(14,263)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(2,349)	17,068	(14,719)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	87,965	59,377	(147,342)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	63,177	(55,769)	(417,867)	(410,459)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(214,389)	-	-	(214,389)
Դուրսգրումներ	-	-	316,164	316,164
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(262,949)	(30,084)	(614,640)	(907,673)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիվացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(660)	-	-	(660)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	196	-	-	196
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,737)	-	-	(2,737)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(3,201)	-	-	(3,201)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիվացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(36,744)	-	-	(36,744)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(21,181)	-	-	(21,181)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	22,602	-	-	22,602
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(35,323)	-	-	(35,323)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(4,601)	-	-	(4,601)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	3,745	-	-	3,745
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(432)	-	-	(432)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(1,288)	-	-	(1,288)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2018թ. համար:

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(3,633)	-	-	(3,633)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	3,633	-	-	3,633
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(3,633)	-	-	(3,633)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(3,633)	-	-	(3,633)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիվացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(30,675)	-	-	(30,675)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	30,675	-	-	30,675
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(41,534)	-	-	(41,534)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(41,534)	-	-	(41,534)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզննան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(3,636)	-	-	(3,636)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	3,636	-	-	3,636
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,017)	-	-	(2,017)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(2,017)	-	-	(2,017)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(121,832)	(11,607)	(7,061,736)	(7,195,175)
Փոխանցում 1-ին փուլ	(41)	41	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	42,320	5,925	(48,245)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	52,355	5,111	(1,722,105)	(1,664,639)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(176,869)	(252)	-	(177,121)
Ջուտ վերականգնումներ	-	-	(118,673)	(118,673)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(243,450)	(70,647)	(340,800)	(654,897)
Փոխանցում 1-ին փուլ	(2,552)	2,278	274	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	29,312	(29,473)	161	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	217,027	49,691	(266,718)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(104,496)	9,310	131,729	36,543
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(110,100)	(9,276)	(19,770)	(139,146)
Ջուտ դուրսգրումներ	-	-	158,511	158,511
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(214,259)	(48,117)	(336,613)	(598,989)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորոշիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(4,507)	-	-	(4,507)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	4,507	-	-	4,507
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(660)	-	-	(660)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(660)	-	-	(660)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(176,270)	-	-	(176,270)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	182,341	-	-	182,341
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(42,815)	-	-	(42,815)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(36,744)	-	-	(36,744)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(1,058)	-	-	(1,058)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	1,058	-	-	1,058
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(4,601)	-	-	(4,601)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(4,601)	-	-	(4,601)

9 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	773,732	470,154
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	321,904	335,186
Գովազդ և շուկայավարում	276,217	282,656
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	209,679	113,554
Մասնագիտական ծառայություններ	187,005	77,647
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	150,037	181,943
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	148,251	152,108
Անվտանգության ծառայություն	83,141	91,590
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	81,236	63,829
Ապահովագրություն	71,947	71,371
Վարձակալության ծախսեր	43,907	199,268
Այլ	122,001	165,442
	2,469,057	2,204,748

* 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարում ներառված 220,572 հազար դրամը վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձեռք բերման և կազմակերպչական ծախսերի համարձակման ծախսերի և կոմունալ ծախսերի համարձակման (տես Ծանոթագրություն 17):

10 Ծահուֆահարկի գծով ծախս

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված ընթացիկ հարկի գծով ծախս	460	2,907
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	588,305	706,929
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	588,765	709,836

2019թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի դրույքը կազմում է 20% (2018թ-ին՝ 20%), իսկ հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի դրույքը՝ 18% (2018թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2019թ. հազ. դրամ	%	2018թ. հազ. դրամ	%
Ծահույք նախքան հարկումը	3,144,273		2,892,806	
Ծահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	628,855	20.0	578,561	20.0
Չնվազեցվող ծախսեր	113,211	3.6	128,368	4.4
Օրենսդրության փոփոխություն*	(153,761)	(4.9)	-	-
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված	460	0.0	2,907	0.1
	588,765	18.7	709,836	24.5

* Համաձայն 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրքն ըստ որի շահութահարկի դրույքը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են օգտագործելով հարկի նոր դրույքը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: արկային վնասը կարող է փոխանցվել հաջորդ տարի մինչև 2021թ.:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	727	(323)	-	404
Ներդրումային արժեթղթեր	(36,231)	53,646	(184,001)	(166,586)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(26,468)	9,479	-	(16,989)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(911,661)	(474,378)	-	(1,386,039)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(15,905)	581	-	(15,324)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	(289,135)	-	(289,135)
Այլ ակտիվներ	(35,681)	12,704	-	(22,977)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	294,916	-	294,916
Այլ պարտավորություններ	140,913	(29,532)	-	111,381
Հաջորդ տարի փոխանցված հարկային վնաս	266,982	(166,263)	-	100,719
	(617,324)	(588,305)	(184,001)	(1,389,630)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	727	-	-	727
Ներդրումային արժեթղթեր	(310,058)	(44,247)	318,074	(36,231)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(16,207)	(10,261)	-	(26,468)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(53,257)	(858,404)	-	(911,661)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(21,830)	(5,498)	11,423	(15,905)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	726	(726)	-	-
Այլ ակտիվներ	(18,610)	(17,071)	-	(35,681)
Այլ պարտավորություններ	52,180	88,733	-	140,913
Հաջորդ տարի փոխանցված հարկային վնաս	126,437	140,545	-	266,982
	(239,892)	(706,929)	329,497	(617,324)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչների հետ կապված հարկային հետևանքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ.			2018թ.		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	921,329	(184,266)	737,063	(108,735)	21,747	(86,988)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(1,324)	265	(1,059)	(1,481,635)	296,327	(1,185,308)
Վերագնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	-	-	-	(57,114)	11,423	(45,691)
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)	920,005	(184,001)	736,004	(1,647,484)	329,497	(1,317,987)

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	6,580,587	2,602,168
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,118,931	8,212,667
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A- -ից A+ վարկանիշով	118,695	1,891
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	6,823	52,077
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	312,396	157,033
- B- -ից B+ վարկանիշով	90,240	182,165
- առանց վարկանիշի	111,608	56,388
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	639,762	449,554
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,339,280	11,264,389
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,243)	(3,633)
Ընդամենը գուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,337,037	11,260,756

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 13) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Վարկանիշները հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի տվյալների վրա:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2018թ-ին՝ ոչ մի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Գրանական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ ընդգրկված են 1-ին փուլում և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

12 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,350,550	1,533,661
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	25,718	2,071,829
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	2,376,268	3,605,490
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	232,995	-
- առանց վարկանիշի	1,339,794	-
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,572,789	-
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	2,553,452	1,122,710
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	6,502,509	4,728,200
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,260,311	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	2,260,311	-
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,762,820	4,728,200

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեքիքեր	7,803,216	9,576,095
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	600,653	2,617,138
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	8,403,869	12,193,233
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	2,005,660	2,287,867
- առանց վարկանիշի	896,676	692,367
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,902,336	2,980,234
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեքիքեր	11,306,205	15,173,467
Վաճառքի և հետզման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեքիքեր	7,384,332	5,587,003
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	4,445,161	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	11,829,493	5,587,003
Ընդամենը վաճառքի և հետզման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեքիքեր	11,829,493	5,587,003
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր	23,135,698	20,760,470
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(35,323)	(36,744)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիքեր	23,100,375	20,723,726

(գ) Ներդրումային արժեթերի պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով հրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	4,636,579	-	-	4,636,579
- B- -ից B+ վարկանիշով	232,995	-	-	232,995
- առանց վարկանիշի*	1,339,794	-	-	1,339,794
Հաշվեկշռային արժեք	6,209,368	-	-	6,209,368

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների կազմում 1,339,794 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթեր</i>				
- B- -ից BB- վարկանիշով	22,239,022	-	-	22,239,022
- առանց վարկանիշի*	896,676	-	-	896,676
	23,135,698	-	-	23,135,698
Կորստի պահուստ	(35,323)	-	-	(35,323)
Հաշվեկշռային արժեք	23,100,375	-	-	23,100,375

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- B- -ից B+ վարկանիշով	3,605,490	-	-	3,605,490
Հաշվեկշռային արժեք	3,605,490	-	-	3,605,490

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
<i>Անդրտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- B- -ից B+ վարկանիշով	20,068,103	-	-	20,068,103
- առանց վարկանիշի	692,367	-	-	692,367
	20,760,470	-	-	20,760,470
Կորստի պահուստ	(36,744)	-	-	(36,744)
Հաշվեկշռային արժեք	20,723,726	-	-	20,723,726

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշներից:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետզհետե պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզհետե պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտազանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահովում դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետզհետե պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 20):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

13 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	527,500	523,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	2,749,312	-
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	3,276,812	523,000
Վարկեր և ավանդներ		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր		
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,934,283	-
- առանց վարկանիշի	584,061	4,841,505
Հայկական բանկեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	-	971,196
- B- -ից B+ վարկանիշով	-	4,862,396
- առանց վարկանիշի	1,106,259	-
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	169,111	-
- A- -ից A+ վարկանիշով	13,432	166,818
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	80,589	83,047
- առանց վարկանիշի	-	502,071
Միջին չափի հայկական վարկային կազմակերպություններ	2,009,833	973,412
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	1,162,027	187,081
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	7,059,595	12,587,526
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	10,336,407	13,110,526
Պարտքային կորստի պահուստ	(31,240)	(41,534)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	10,305,167	13,068,992

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 12%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 6%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով: ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 11), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստ ապահովելու պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 2,749,312 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստն արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2018թ-ին նման պահուստ չկար):

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր (2018թ-ին՝ մեկ բանկ), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 4,841,505 հազար դրամ:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Ղեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 4,862,180 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին (2018թ-ին 6,504,069 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում էր «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին):

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշներից:

14 Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	4,769,563	3,431,830
Ընդամենը հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	4,769,563	3,431,830
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,300)	(2,017)
Ընդամենը հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	4,767,263	3,429,813

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որից հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները գերազանցեն Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Գնեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք 4,769,563 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 3,431,830 հազար դրամ) առանց վարկանիշի գումարի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (ՀՀ կառավարության արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 5,281,943 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 3,693,871 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	36,488,694	33,388,034
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	2,060,225	2,540,210
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,492,256	1,579,952
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	384,165	242,590
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	5,244,474	3,796,494
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	45,669,814	41,547,280
Անհատներին տրված վարկեր		
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	15,626,296	11,894,266
Հիփոթեքային վարկեր	11,030,994	5,918,862
Ոսկու գրավով վարկեր	6,682,090	5,905,991
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	3,171,605	1,179,693
Վարկային գծեր	2,182,738	230,514
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	536,695	336,774
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	369,759	707,000
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	303,553	887,010
Այլ վարկեր անհատներին	2,691,621	2,617,709
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	42,595,351	29,677,819
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	88,265,165	71,225,099
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,885,920)	(9,754,597)
Անորոշիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	77,379,245	61,470,502

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.*			Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	22,174,895	-	-	22,174,895
- ոչ ժամկետանց, պարտքային առումով արժեզրկված	-	-	14,313,799	14,313,799
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	22,174,895	-	14,313,799	36,488,694
Պարտքային կորստի պահուստ	(92,800)	-	(8,343,811)	(8,436,611)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	22,082,095	-	5,969,988	28,052,083
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,329,178	-	172,804	1,501,982
- 31-90 օր ժամկետանց	-	1,016	-	1,016
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	138,552	138,552
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	418,675	418,675
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,329,178	1,016	730,031	2,060,225
Պարտքային կորստի պահուստ	(18,250)	(898)	(295,924)	(315,072)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,310,928	118	434,107	1,745,153
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,303,184	-	-	1,303,184
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	17,424	17,424
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	2,324	2,324
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	169,324	169,324
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,303,184	-	189,072	1,492,256
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,155)	-	(32,124)	(33,279)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,302,029	-	156,948	1,458,977
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				-
- ոչ ժամկետանց	384,165	-	-	384,165
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	384,165	-	-	384,165

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2019թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	3,124,330	53,533	30,813	3,208,676
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,272	8,742	1,617	15,631
- 31-90 օր ժամկետանց	-	18,004	24,508	42,512
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	99,084	99,084
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	751,103	751,103
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,127,468	1,127,468
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	3,129,602	80,279	2,034,593	5,244,474
Պարտքային կորստի պահուստ	(35,275)	(3,158)	(1,154,852)	(1,193,285)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	3,094,327	77,121	879,741	4,051,189
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	28,321,024	81,295	17,267,495	45,669,814
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար	(147,480)	(4,056)	(9,826,711)	(9,978,247)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	28,173,544	77,239	7,440,784	35,691,567
Անհատներին տրված վարկեր				
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	13,392,523	17,547	343,115	13,753,185
- մինչև 30 օր ժամկետանց	357,315	5,360	55,570	418,245
- 31-90 օր ժամկետանց	-	91,069	94,221	185,290
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	146,680	146,680
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	34,461	34,461
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,088,435	1,088,435
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	13,749,838	113,976	1,762,482	15,626,296
Պարտքային կորստի պահուստ	(60,097)	(6,535)	(452,296)	(518,928)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	13,689,741	107,441	1,310,186	15,107,368
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	10,857,309	-	83,253	10,940,562
- մինչև 30 օր ժամկետանց	18,384	-	67,941	86,325
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,107	-	4,107
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	10,875,693	4,107	151,194	11,030,994
Պարտքային կորստի պահուստ	(24,754)	(245)	(26,722)	(51,721)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	10,850,939	3,862	124,472	10,979,273

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2019թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	6,532,127	830	4,646	6,537,603
- մինչև 30 օր ժամկետանց	128,264	2,890	865	132,019
- 31-90 օր ժամկետանց	-	8,534	1,174	9,708
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	1,585	1,585
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	1,175	1,175
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	6,660,391	12,254	9,445	6,682,090
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,088)	(1,329)	(3,755)	(21,172)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	6,644,303	10,925	5,690	6,660,918
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության				
- ոչ ժամկետանց	3,014,374	30,699	33,978	3,079,051
- մինչև 30 օր ժամկետանց	33,753	1,616	22,797	58,166
- 31-90 օր ժամկետանց	-	19,732	14,656	34,388
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	3,048,127	52,047	71,431	3,171,605
Պարտքային կորստի պահուստ	(108,344)	(10,509)	(46,685)	(165,538)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	2,939,783	41,538	24,746	3,006,067
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				-
- ոչ ժամկետանց	301,519	-	-	301,519
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,034	-	-	2,034
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	303,553	-	-	303,553
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	303,553	-	-	303,553
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ				
- ոչ ժամկետանց	324,729	7,037	11,160	342,926
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,601	395	2,229	6,225
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,573	278	4,851
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	9,592	9,592
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	6,165	6,165
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	328,330	12,005	29,424	369,759
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,905)	(1,655)	(14,411)	(20,971)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	323,425	10,350	15,013	348,788
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	516,945	1,589	1,281	519,815
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,964	90	28	4,082
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,155	566	4,721
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,400	5,400
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	2,677	2,677
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	520,909	5,834	9,952	536,695
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,702)	(1,331)	(5,020)	(11,053)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	516,207	4,503	4,932	525,642

31 դեկտեմբերի 2019թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Վարկային գծեր				
- ոչ ժամկետանց	2,130,376	-	5,780	2,136,156
- մինչև 30 օր ժամկետանց	16,584	169	-	16,753
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,314	-	11,314
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	16,247	16,247
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,268	2,268
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,146,960	11,483	24,295	2,182,738
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,039)	(4,719)	(12,040)	(31,798)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,131,921	6,764	12,255	2,150,940
Այլ վարկերի անհատներին				
- ոչ ժամկետանց	2,536,969	4,787	32,025	2,573,781
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,548	1,265	4,574	9,387
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,399	3,260	14,659
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,939	15,939
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	10,742	10,742
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	67,113	67,113
Ընդամենը համախառն այլ վարկերի անհատներին	2,540,517	17,451	133,653	2,691,621
Պարտքային կորստի պահուստ	(29,020)	(3,761)	(53,711)	(86,492)
Ընդամենը զուտ այլ վարկերի անհատներին	2,511,497	13,690	79,942	2,605,129
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	40,174,318	229,157	2,191,876	42,595,351
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ անհատներին տրված վարկերի համար	(262,949)	(30,084)	(614,640)	(907,673)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	39,911,369	199,073	1,577,236	41,687,678

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

** Ղեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր կազմակերպություններին տրված առանց վարկանիշի համախառն վարկերի կազմում 10,263,491 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին, 7,057,009 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է B վարկանիշին և 4,854,395 հազար դրամ գումարով վարկերը մեծամասամբ ապահովված են անշարժ գույքի գրավներով (2018թ-ին 6,582,563 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում էր «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	19,780,307	-	-	19,780,307
- ոչ ժամկետանց, պարտքային առումով արժեզրկված	-	-	13,607,727	13,607,727
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	19,780,307	-	13,607,727	33,388,034
Պարտքային կորստի պահուստ	(182,092)	-	(7,637,739)	(7,819,831)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	19,598,215	-	5,969,988	25,568,203
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,523,437	-	111,512	1,634,949
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	6,151	-	6,151
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	100,196	100,196
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	332,691	332,691
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	466,223	466,223
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,523,437	6,151	1,010,622	2,540,210
Պարտքային կորստի պահուստ	(13,979)	-	(367,043)	(381,022)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,509,458	6,151	643,579	2,159,188
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,342,573	-	40,059	1,382,632
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	30,756	30,756
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	166,564	166,564
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,342,573	-	237,379	1,579,952
Պարտքային կորստի պահուստ	(485)	-	(16,866)	(17,351)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,342,088	-	220,513	1,562,601
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	242,590	-	-	242,590
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	242,590	-	-	242,590

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	1-ին վուլ հազ. դրամ	2-րդ վուլ հազ. դրամ	3-րդ վուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,679,731	79,022	802,323	2,561,076
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10,388	29,036	42,598	82,022
- 31-90 օր ժամկետանց	-	35,097	-	35,097
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,714	15,714
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	7,569	7,569
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,095,016	1,095,016
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	1,690,119	143,155	1,963,220	3,796,494
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,511)	(782)	(929,111)	(937,404)
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	1,682,608	142,373	1,034,109	2,859,090
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	24,579,026	149,306	16,818,948	41,547,280
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	24,374,959	148,524	7,868,189	32,391,672
Անհատներին տրված վարկեր				
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,756,583	169,682	29,429	9,955,694
- մինչև 30 օր ժամկետանց	200,362	922	-	201,284
- 31-90 օր ժամկետանց	-	119,143	-	119,143
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	50,558	50,558
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	240,239	240,239
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,327,348	1,327,348
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	9,956,945	289,747	1,647,574	11,894,266
Պարտքային կորստի պահուստ	(70,883)	(13,161)	(217,631)	(301,675)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	9,886,062	276,586	1,429,943	11,592,591
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,550,213	42,831	-	5,593,044
- մինչև 30 օր ժամկետանց	91,553	-	-	91,553
- 31-90 օր ժամկետանց	-	71,528	-	71,528
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	11,289	11,289
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	24,437	24,437
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	127,011	127,011
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	5,641,766	114,359	162,737	5,918,862
Պարտքային կորստի պահուստ	(17,463)	(4,058)	(7,014)	(28,535)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	5,624,303	110,301	155,723	5,890,327

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,587,245	43,047	15,382	5,645,674
- մինչև 30 օր ժամկետանց	127,630	206	108	127,944
- 31-90 օր ժամկետանց	-	84,693	-	84,693
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	23,246	23,246
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	14,486	14,486
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	9,948	9,948
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	5,714,875	127,946	63,170	5,905,991
Պարտքային կորստի պահուստ	(14,629)	(5,491)	(9,854)	(29,974)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	5,700,246	122,455	53,316	5,876,017
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության				
- ոչ ժամկետանց	1,090,903	29,545	-	1,120,448
- մինչև 30 օր ժամկետանց	31,034	-	-	31,034
- 31-90 օր ժամկետանց	-	16,017	-	16,017
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	6,272	6,272
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	5,708	5,708
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	214	214
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	1,121,937	45,562	12,194	1,179,693
Պարտքային կորստի պահուստ	(38,501)	(13,916)	(7,901)	(60,318)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	1,083,436	31,646	4,293	1,119,375
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	311,426	25,348	-	336,774
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	311,426	25,348	-	336,774
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	311,426	25,348	-	336,774
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ				
- ոչ ժամկետանց	804,288	9,336	-	813,624
- մինչև 30 օր ժամկետանց	15,023	405	-	15,428
- 31-90 օր ժամկետանց	-	6,337	-	6,337
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	4,781	4,781
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	7,702	7,702
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	39,138	39,138
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	819,311	16,078	51,621	887,010
Պարտքային կորստի պահուստ	(14,838)	(3,077)	(24,712)	(42,627)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	804,473	13,001	26,909	844,383

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	663,198	1,111	4,146	668,455
- մինչև 30 օր ժամկետանց	13,763	-	-	13,763
- 31-90 օր ժամկետանց	-	10,012	-	10,012
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	2,002	2,002
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	12,768	12,768
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	676,961	11,123	18,916	707,000
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,313)	(353)	(7,449)	(14,115)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	670,648	10,770	11,467	692,885
Վարկային գծեր				
- ոչ ժամկետանց	222,623	-	-	222,623
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,283	-	-	3,283
- 31-90 օր ժամկետանց	-	1,468	-	1,468
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	3,130	3,130
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	10	10
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	225,906	1,468	3,140	230,514
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,857)	(981)	(1,451)	(4,289)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	224,049	487	1,689	226,225
Այլ վարկերի անհատներին				
- ոչ ժամկետանց	2,240,729	21,686	5,557	2,267,972
- մինչև 30 օր ժամկետանց	39,811	4,963	-	44,774
- 31-90 օր ժամկետանց	-	18,219	-	18,219
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	3,475	3,475
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	200,853	200,853
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	82,416	82,416
Ընդամենը համախառն այլ վարկերի անհատներին	2,280,540	44,868	292,301	2,617,709
Պարտքային կորստի պահուստ	(49,775)	(7,080)	(60,601)	(117,456)
Ընդամենը զուտ այլ վարկերի անհատներին	2,230,765	37,788	231,700	2,500,253
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	26,749,667	676,499	2,251,653	29,677,819
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ անհատներին տրված վարկերի համար	(214,259)	(48,117)	(336,613)	(598,989)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	26,535,408	628,382	1,915,040	29,078,830

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 25 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2019թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	8,565,356	-	8,565,356
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	9,404,397	-	9,404,397
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	4,901,139	-	4,901,139
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	429,039	429,039	-
Այլ գրավ	1,150,375	-	1,150,375
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	3,800,477	-	3,800,477
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	28,250,783	429,039	27,821,744
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք***	5,234,164	5,234,164	-
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	2,206,620	2,206,620	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	7,440,784	7,440,784	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	35,691,567	7,869,823	27,821,744

31 դեկտեմբերի 2018թ.

հզ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Բանկային հաշվի շրջանառություն	4,338,179	4,338,179	-
Անշարժ գույք	4,778,882	-	4,778,882
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	6,795,629	-	6,795,629
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	3,852,334	-	3,852,334
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	197,453	197,453	-
Այլ գրավ	861,369		861,369
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	3,699,637	-	3,699,637
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	24,523,483	4,535,632	19,987,851
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք***	5,642,939	5,642,939	-
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	2,225,250	2,225,250	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	7,868,189	7,868,189	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	32,391,672	12,403,821	19,987,851

* Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և ըստ ղեկավարության ակնկալիքների, եթե համապատասխան վարկերի գծով տեղի ունենա պարտազանցում, երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

** Բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են բանկերի և հաճախորդների ավանդները:

*** Անշարժ գույքի գումարում ներառված 2,839,641 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 3,009,351 հազար դրամ) գումարն ուղղակիորեն գրավադրված չէ Բանկում: Այնուամենայնիվ, այն ծառայում է որպես ապահովություն երկու վարկառուների տրամադրված վարկերի դիմաց Բանկում գրավադրված իրավունքի համար:

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Անհատներից, օրինակ՝ ՓՄՁ փոխառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը ավելի շատ կախված է փոխառուների վճարունակությունից, քան՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Պարտքային առումով արժեզրկված արավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն ամբողջությամբ որոշվել են հիմք ընդունելով վերը բերվող աղյուսակում ներկայացված գրավից ակնկալվող հատուցումները:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների գրավով վարկերի մնացորդը, որոնց համար արժեզրկման գծով պահուստ չէր ձևավորվել գրավի առկայության պատճառով, կազմում էր 813,551 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 501,006 հազար դրամ):

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Սպառողական վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ սպառողական վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 40% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Երաշխավորությամբ և առանց երաշխավորության էքսպրես վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերի և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չէ:

(iii) Առգրավված գրավ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 471,817 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 552,491 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

	2019թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2018թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,087,443	749,383
Ավելացումներ	471,817	552,491
Վաճառք	(83,253)	(214,431)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,476,007	1,087,443

Առգրավված ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Ագրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 10%-ից 40% գեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	26,656,176	21,795,817
Էներգետիկայի ոլորտ	6,523,359	8,697,421
Արդյունաբերություն	3,755,289	1,878,999
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	1,706,478	645,957
Տրանսպորտ և կապ	937,389	647,589
Շինարարություն	895,071	613,725
Հանրադրություն	620,887	53,899
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	38,486	19,935
Սպասարկման ոլորտ	38,395	132,800
Այլ	4,498,284	7,061,138
Անհատներին տրված վարկեր	42,595,351	29,677,819
	88,265,165	71,225,099
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,885,920)	(9,754,597)
	77,379,245	61,470,502

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 83,410,769 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2018թ-ին՝ 66,319,916 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,417,771 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2018թ-ին՝ 2,503,920 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի և ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2018թ-ին՝ հինգ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 29,861,852 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 29,776,070 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	4,278,337	266,517	1,499,699	1,051,131	81,871	658,310	7,835,865
Ավելացումներ	44,898	236,158	206,782	265,290	40,512	525,873	1,319,513
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(25,315)	(8,174)	(44,534)	-	(132,125)	(210,148)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	4,323,235	477,360	1,698,307	1,271,887	122,383	1,052,058	8,945,230
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	822,383	56,579	993,015	484,359	22,445	395,240	2,774,021
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	83,741	16,129	171,746	130,162	12,013	139,369	553,160
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(25,148)	(7,026)	(35,921)	-	(124,601)	(192,696)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	906,124	47,560	1,157,735	578,600	34,458	410,008	3,134,485
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	3,417,111	429,800	540,572	693,287	87,925	642,050	5,810,745
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	4,396,920	208,321	1,375,132	864,006	101,781	564,637	7,510,797
Ավելացումներ	68,894	58,196	96,980	294,496	26,455	105,457	650,478
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(187,477)	-	(8,016)	(71,768)	(46,365)	(11,784)	(325,410)
Վերադասակարգում	-	-	35,603	(35,603)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	4,278,337	266,517	1,499,699	1,051,131	81,871	658,310	7,835,865
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	787,947	45,612	831,003	456,714	55,387	299,856	2,476,519
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	85,336	10,967	169,665	90,289	6,965	106,932	470,154
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(50,900)	-	(7,927)	(62,370)	(39,907)	(11,548)	(172,652)
Վերադասակարգում	-	-	274	(274)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	822,383	56,579	993,015	484,359	22,445	395,240	2,774,021
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	3,455,954	209,938	506,684	566,772	59,426	263,070	5,061,844

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

Ղեկավարությունն իրականացրել է անշարժ գույքի գների գնահատում: Հիմք ընդունելով ժամանակաշրջանի ընթացքում անշարժ գույքի գների փոփոխությունների վերլուծությունը՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

Եթե շենքերի վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,281,252 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 3,368,903 հազար դրամ):

17 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	859,117
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	967,759
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(220,572)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,606,304

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություն

	2019թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	299,993
Մեկից երկու տարի ժամկետով	265,049
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	736,171
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	872,190
Ընդամենը չզեղչված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	2,173,403
Չվաստակած ֆինանսական ծախսեր	(534,983)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,638,420

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	220,572
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	93,781
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	43,907

(գ) Գրանական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալությունների գծով	
Վարձակալության գծով պարտավորությունների դիմաց վճարումներ	282,238

18 Այլ ակտիվներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	848,824	250,940
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,201)	(660)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	845,623	250,280
Կանխավճարներ	1,418,083	767,052
Նյութեր և պաշարներ	88,026	75,277
Այլ	55,738	10,882
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,561,847	853,211
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,407,470	1,103,491

19 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	9,240,996	1,914,529
Գրավով չապահովված վարկեր բանկերից	4,672,177	-
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	2,418,041	2,399,142
Լորո հաշիվներ	3,798,528	1,624,109
	20,129,742	5,937,780

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,417,771 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2018թ-ին՝ 1,918,263 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի համար (Ծանոթագրություն 15):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բանկի և այլ ֆինանսական կազմակերպության (2018թ-ին նման բանկ և ֆինանսական կազմակերպություն չկար) Բանկում տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 5,452,875 հազար դրամ:

20 Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ տեղական բանկերին	11,535,658	2,769,206
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ ՀՀ ԲԿ-ին	4,001,223	4,002,696
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին	755,814	-
	16,292,695	6,771,902

Հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 2,260,311 հազար դրամ գումարով և ամորտիզացված արժեքով չափվող 11,829,493 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը (2018թ-ին՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող 5,587,003 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը):

21 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,700,803	10,823,040

2019թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 10,000,000 ԱՄՆ դոլար և 250,000 հազար դրամ անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2018թ-ին՝ 5,000,000 ԱՄՆ դոլար): 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում տեղաբաշխված արժեթղթերի անվանական արժեքը կազմում է 13,334,300 ԱՄՆ դոլար և 250,000 հազար դրամ:

2019թ. ընթացքում Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում ցուցակված Բանկի կողմից 2017թ-ին թողարկված 15,000,000 ԱՄՆ դոլար և 1,000,000 հազար դրամ անվանական արժեքով պարտատոմսերը մարվել են:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	10,823,040	10,815,059
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	4,252,464	2,418,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(8,207,150)	(2,422,500)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(3,954,686)	(3,750)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(14,659)	(448)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	470,604	712,633
Վճարված տոկոսներ	(623,496)	(700,454)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	6,700,803	10,823,040

22 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	9,656,926	5,880,267
- Իրավաբանական անձինք	5,474,322	4,820,251
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	41,881,392	42,687,970
- Իրավաբանական անձինք	1,806,480	2,931,868
	58,819,120	56,320,356

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 4,477,966 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2018թ-ին՝ 3,655,108 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ հաճախորդներին տրված վարկերի և Բանկի կողմից տրամադրված երաշխավարությունների համար:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի այնպիսի հաճախորդ (2018թ-ին նման հաճախորդ չկար), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

23 Այլ պարտավորություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	390,006	269,467
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	390,006	269,467
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	672,480	664,205
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	329,554	288,661
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	138,447	115,762
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,140,481	1,068,628
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,530,487	1,338,095

24 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2018թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2018թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2019թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2018թ-ին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Շենքերի վերագնահատումից աճ

Շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2019թ-ին և 2018թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել:

25 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառումների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարումակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարումակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակած գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղի է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանցման հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի փոխառուների ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք և անհատներ)
– Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:	– Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:
– Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը	– Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը – Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
– Պարտատոմսերի գնանշվծ գները և պարտքի պարտագանցման ավիների գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում	– Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները
– Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները	

Պարտագանցության հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտագանցման հավանականության առավելագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի պարտագանցման հավանականության ցուցանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 36 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտագանգման հավանականությունն աճել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանգման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախողներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունները:

Առանցքային գործոնների և ֆինանսական ակտիվների տարբեր պորտֆելների գծով պարտազանցման և կորստի դրույքների կանխատեսվող փոխհարաբերությունները մշակվել են վերջին 6 տարիների տվյալների հիման վրա:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառում ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառում ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանցման հավանակության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտագանցման հավանակությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանցման հավանականությունը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանցման հավանականությունը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանցման պահին:

Պարտագանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է գեղզված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես գեղզման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանցման դեպքում: Բանկը պարտագանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանցման պահին: Փոխատվության հանճառությունների համար պարտքի գումարը

պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանգման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանգման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կատարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են`

- գործիքի տեսակը,
- ժարտքային ռիսկի վարկանիշները,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն` առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտագանգման հավանականություն	Կորուստը պարտագանգման դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,209,368	S&P պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	23,135,698	S&P պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	12,419,361	S&P պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	9,755,534	S&P պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,336,407	S&P պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
հազ. դրամ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,756,450	8,658,588
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,762,820	4,728,200
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	23,100,375	20,723,726
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	4,312	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,305,167	13,068,992
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	77,379,245	61,470,502
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	845,623	250,280
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածություն	132,921,255	112,330,101

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն անրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզման, հակադարձ վաճառքի և հետզման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	-	4,767,263	(4,767,263)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	4,767,263	-	4,767,263	(4,767,263)	-	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(2,418,041)	-	(2,418,041)	2,417,771	-	(270)
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(16,292,695)	-	(16,292,695)	14,089,804	-	(2,202,891)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(18,710,736)	-	(18,710,736)	16,507,575	-	(2,203,161)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	-	3,429,813	(3,429,813)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	3,429,813	-	3,429,813	(3,429,813)	-	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(2,399,142)	-	(2,399,142)	2,399,142	-	-
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(6,771,902)	-	(6,771,902)	6,771,902	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(9,171,044)	-	(9,171,044)	(9,171,044)	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(ի) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2019թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիներ	103,767	219,843	209,884	2,386,388	3,289,486	2,553,452	8,762,820
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիներ	72,837	24,047	2,633,269	4,997,342	15,372,880	-	23,100,375
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,182,194	1,127,723	1,943,532	197,062	-	5,854,656	10,305,167
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	-	-	-	-	-	4,767,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,505,481	19,675,582	24,816,664	14,590,621	1,790,897	-	77,379,245
	22,631,542	21,047,195	29,603,349	22,171,413	20,453,263	8,408,108	124,314,870
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	3,325,711	6,323,917	4,070,298	2,161,072	450,217	3,798,527	20,129,742
Թողարկված պարտքային արժեքիներ	54,803	-	-	6,646,000	-	-	6,700,803
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,292,695	-	-	-	-	-	16,292,695
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24,982,574	11,416,436	16,799,490	4,803,012	817,608	-	58,819,120
	44,655,783	17,740,353	20,869,788	13,610,084	1,267,825	3,798,527	101,942,360
	(22,024,241)	3,306,842	8,733,561	8,561,329	19,185,438	4,609,581	22,372,510

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բացասական կարճաժամկետ տոկոսադրույքի ճեղքվածքի դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզման պայմանագրերի դիմաց, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2018թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	-	-	-	308,200	3,297,290	1,122,710	4,728,200
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	66,387	925,784	912,046	3,416,502	15,403,007	-	20,723,726
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,214,655	965,409	2,873,894	-	-	1,015,034	13,068,992
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	-	-	-	-	-	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,922,392	7,172,129	6,174,262	37,782,849	6,418,870	-	61,470,502
	15,633,247	9,063,322	9,960,202	41,507,551	25,119,167	2,137,744	103,421,233
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	787,673	675,330	479,415	1,192,280	1,178,973	1,624,109	5,937,780
Թողարկված պարտքային արժեքեր	3,504,627	2,422,063	2,451,389	2,444,961	-	-	10,823,040
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,771,902	-	-	-	-	-	6,771,902
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24,804,931	11,563,156	15,710,086	3,191,261	1,050,922	-	56,320,356
	35,869,133	14,660,549	18,640,890	6,828,502	2,229,895	1,624,109	79,853,078
	(20,235,886)	(5,597,227)	(8,680,688)	34,679,049	22,889,272	513,635	23,568,155

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2019թ.			2018թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիներ	10.5%	7.0%	-	9.5%	6.7%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքիներ	12.4%	6.5%	4.0%	14.6%	5.4%	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10.7%	5.4%	4.5%	7.5%	3.5%	-
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.1%	-	1.4%	6.8%	3.3%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12.3%	11.5%	7.4%	12.6%	11.7%	6.9%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	7.0%	4.1%	-	9.5%	4.7%	-
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8.2%	4.0%	1.6%	8.4%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	8.8%	4.5%	2.1%	9.0%	4.8%	3.7%
- Ընթացիկ հաշիվներ	0.0%-5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%	0.0%-5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%
Թողարկված պարտքային արժեքիներ	9.5%	5.2%	-	12.3%	5.8%	-
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5.6%	-	-	6.2%	-	0.9%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուզահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
100 բկ գուզահեռ նվազում	127,587	113,423
100 բկ գուզահեռ աճ	(127,587)	(113,423)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը, պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուզահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2018թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուզահեռ նվազում	263,025	182,498
100 բկ գուզահեռ աճ	(263,025)	(182,498)

(ii) Արժուքային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժուքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժուքային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,991,075	1,877,796	944,097	3,524,069	14,337,037
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	2,644,898	3,858,817	-	2,259,105	8,762,820
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	16,224,096	5,308,512	1,567,767	-	23,100,375
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,462,989	5,727,012	1,469,375	645,791	10,305,167
Հակադարձ հետզմանան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,723,190	-	44,073	-	4,767,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	46,680,368	20,966,541	7,553,438	2,178,898	77,379,245
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	461,301	376,738	1,018	6,566	845,623
Ընդամենը	81,187,917	38,115,416	11,579,768	8,614,429	139,497,530
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	12,305,088	2,949,750	3,385,660	1,489,244	20,129,742
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24,835,917	32,001,003	1,645,951	336,249	58,819,120
Թողարկված պարտքային արժեքեր	253,538	6,447,265	-	-	6,700,803
Հետզմանան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	10,918,439	-	5,374,256	-	16,292,695
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	309,857	60,503	5,893	13,753	390,006
Ընդամենը պարտավորություններ	48,622,839	41,458,521	10,411,760	1,839,246	102,332,366
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	-	6,698,934	(1,049,362)	(5,645,260)	4,312
Չուտ դիրքը	32,565,078	3,355,829	118,646	1,129,923	37,169,476

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,070,377	2,320,822	480,114	1,389,443	11,260,756
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	1,570,422	2,209,045	-	948,733	4,728,200
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	16,703,028	4,020,698	-	-	20,723,726
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	585,429	11,934,458	98,143	450,962	13,068,992
Հակադարձ հետզմանան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,236,227	193,586	-	-	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	29,746,643	26,880,223	4,151,994	691,642	61,470,502
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	217,415	32,742	117	6	250,280
Ընդամենը	59,129,541	47,591,574	4,730,368	3,480,786	114,932,269
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	5,022,477	896,023	16,955	2,325	5,937,780
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,268,486	34,905,492	1,778,639	367,739	56,320,356
Թողարկված պարտքային արժեքեր	1,036,400	9,786,640	-	-	10,823,040
Հետզմանան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	4,002,696	-	2,769,206	-	6,771,902
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	256,276	12,824	367	-	269,467
Ընդամենը պարտավորություններ	29,586,335	45,600,979	4,565,167	370,064	80,122,545
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	-	529,706	-	(531,043)	(1,337)
Չուտ դիրքը	29,543,206	2,520,301	165,201	2,579,679	34,808,387

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի են առնվել նախքան հարկումը գումարները և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	335,583	252,030
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	11,865	16,520

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այլ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	5,271,911	1,869,006	6,508,140	4,258,630	3,262,679	21,170,366	20,129,742
Հաճախողների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,998,474	5,226,346	11,777,771	17,590,718	7,054,741	61,648,050	58,819,120
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	50,771	111,327	80,524	134,277	6,882,592	7,259,491	6,700,803
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,619,189	2,689,797	-	-	-	16,308,986	16,292,695
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	70,659	63,869	255,478	-	-	390,006	390,006
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	39,011,004	9,960,345	18,621,913	21,983,625	17,200,012	106,776,899	102,332,366
Փոխատվության հանձնառություններ	4,370,145	-	-	-	-	4,370,145	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,655,674	798,066	747,774	596,797	3,234,045	7,032,356	5,937,780
Հաճախողների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17,850,775	8,089,972	11,994,217	17,553,752	6,349,919	61,838,635	56,320,356
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	29,108	3,604,882	2,519,757	2,563,902	2,590,501	11,308,150	10,823,040
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,780,089	-	-	-	-	6,780,089	6,771,902
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	101,348	151,702	16,417	-	-	269,467	269,467
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	26,416,994	12,644,622	15,278,165	20,714,451	12,174,465	87,228,697	80,122,545
Փոխատվության հանձնառություններ	2,537,830	-	-	-	-	2,537,830	-

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	4,431,096	5,859,177
1-ից 3 ամիս ժամկետով	4,918,600	6,365,294
3-ից 6 ամիս ժամկետով	11,001,153	11,170,115
6-ից 12 ամիս ժամկետով	16,746,920	15,190,423
1-ից 5 տարի ժամկետով	4,010,004	3,095,720
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	773,619	1,007,241
	41,881,392	42,687,970

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հաճախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	379,644	370,000
1-ից 3 ամիս ժամկետով	122,031	1,453,989
3-ից 6 ամիս ժամկետով	415,283	383,818
6-ից 12 ամիս ժամկետով	52,695	556,000
1-ից 5 տարի ժամկետով	792,838	95,512
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	43,989	72,549
	1,806,480	2,931,868

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,337,037	-	-	-	-	-	-	14,337,037
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղյունային արժեթղթեր	-	103,767	429,728	2,386,388	3,289,485	2,553,452	-	8,762,820
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղյունային արժեթղթեր	48,407	24,430	2,657,316	4,997,342	15,372,880	-	-	23,100,375
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,838,748	672,774	3,071,255	197,062	525,328	-	-	10,305,167
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	-	-	-	-	-	-	4,767,263
Հաճախողներին տրված վարկեր	1,299,614	7,593,112	29,557,074	24,867,694	12,663,639	-	1,398,112	77,379,245
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	99,786	-	-	-	-	-	99,786
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,810,745	-	5,810,745
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	1,606,304	-	1,606,304
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	4,312	-	-	-	-	-	-	4,312
Այլ ակտիվներ	986,867	961,083	311,800	11,477	-	1,612,250	-	3,883,477
Ընդամենը ակտիվներ	27,282,248	9,454,952	36,027,173	32,459,963	31,851,332	11,582,751	1,398,112	150,056,531
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	5,262,110	1,856,068	10,394,240	2,167,155	450,169	-	-	20,129,742
Հաճախողների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,941,943	5,040,631	28,215,926	4,803,012	817,608	-	-	58,819,120
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	24,000	30,803	-	6,646,000	-	-	-	6,700,803
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,604,923	2,687,772	-	-	-	-	-	16,292,695
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	1,389,630	-	-	-	1,389,630
Վարձակալության գծով պարտավորություն	16,409	39,975	177,129	748,839	656,068	-	-	1,638,420
Այլ պարտավորություններ	421,433	123,563	725,020	240,713	19,758	-	-	1,530,487
Ընդամենը պարտավորություններ	39,270,818	9,778,812	39,512,315	15,995,349	1,943,603	-	-	106,500,897
Չուտ դիրքը	(11,988,570)	(323,860)	(3,485,142)	16,464,614	29,907,729	11,582,751	1,398,112	43,555,634

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանց և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,260,756	-	-	-	-	-	-	11,260,756
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղյուժային արժեքիներ	119,731	-	-	308,200	3,177,559	1,122,710	-	4,728,200
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղյուժային արժեքիներ	-	66,387	1,837,830	3,416,502	15,403,007	-	-	20,723,726
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,295,224	1,937,548	3,835,670	80,035	-	920,515	-	13,068,992
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,429,813	-	-	-	-	-	-	3,429,813
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,838,440	2,317,989	12,835,681	36,337,058	6,155,094	-	1,986,240	61,470,502
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-	139,189	-	-	-	-	139,189
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,061,844	-	5,061,844
Այլ ակտիվներ	302,525	386,759	131,305	31,302	-	1,339,043	-	2,190,934
Ընդամենը ակտիվներ	23,246,489	4,708,683	18,779,675	40,173,097	24,735,660	8,444,112	1,986,240	122,073,956
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	1,337	-	-	-	-	-	-	1,337
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,636,921	774,861	1,154,745	1,192,280	1,178,973	-	-	5,937,780
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	16,980,184	7,824,747	27,273,242	3,191,261	1,050,922	-	-	56,320,356
Թողարկված պարտքային արժեքիներ	-	3,504,627	4,873,452	2,444,961	-	-	-	10,823,040
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,771,902	-	-	-	-	-	-	6,771,902
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	617,324	-	617,324
Այլ պարտավորություններ	775,953	160,256	392,205	6,758	2,923	-	-	1,338,095
Ընդամենը պարտավորություններ	26,166,297	12,264,491	33,693,644	6,835,260	2,232,818	617,324	-	81,809,834
Զուտ դիրքը	(2,919,808)	(7,555,808)	(14,913,969)	33,337,837	22,502,842	7,826,788	1,986,240	40,264,122

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

26 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2018թ-ին՝ 12%): 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	35,967,146	36,409,735
Նվազեցումներ	(2,853,618)	(1,894,244)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	33,113,528	34,515,491
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	1,014,444	217,785
Նվազեցումներ	-	-
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	1,014,444	217,785
Ընդամենը կապիտալ	34,127,972	34,733,276
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	115,307,418	92,690,658
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	29.6%	37.5%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Բանկն իր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը վերահսկում է նաև համաձայն Բազել II-ի: Ստորև ներկայացված է կապիտալի համարժեքության ցուցանիշի հաշվարկը Բազել II-ի համաձայն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի կապիտալ	43,153,315	43,402,297
2-րդ մակարդակի կապիտալ	1,014,444	217,785
Ընդամենը կապիտալ	44,167,759	43,620,082
Ռիսկով կշռված ակտիվների	115,549,759	94,483,462
Պարտքային ռիսկ	102,040,689	87,887,131
Շուկայական ռիսկ	1,030,971	234,248
Գործառնական ռիսկ	590,118	557,312
Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ	38.22%	46.17%

Բազելի II-ի համաձայն՝ վերահսկողության նպատակների համար պահվող կապիտալը պետք է ներկայացվի երկու մակարդակով, այնպես, որպեսզի Բանկի կապիտալի բազայի առնվազն 50%-ը բաղկացած լինի հիմնական տարրից, որը կներառի սեփական կապիտալը և հրապարակված պահուստները հարկուց հետո չբաշխված շահույթից (1-ին մակարդակի կապիտալ): Կապիտալի մյուս տարրը (լրացուցիչ կապիտալը) կներառվի 2-րդ մակարդակի կապիտալում՝ չգերազանցելով 1-ին մակարդակի կապիտալի 100%-ը:

27 Փոխատվության հանճառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանճառություններ: Այս հանճառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանճառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման մույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանճառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանճառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	2,689,456	1,276,546
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	1,454,282	925,248
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	226,407	336,036
	4,370,145	2,537,830

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենց չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

2017թ. հոկտեմբերի 4-ին Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան հայց է ներկայացվել, որով Բանկից պահանջվում է 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար Բանկի կողմից իր հաճախորդներից մեկի հետ կնքված պայմանագիրը խախտելու համար: 2018թ. մարտի 2-ին Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը բավարարել է 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար վճարելու պահանջի հայցը: 2018թ. մարտի 30-ին Բանկը բողոքարկել է Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի որոշումը ՀՀ վերաքննիչ դատարան: 2018թ. հուլիսի 20-ին Հայաստանի Հանրապետության Վերաքննիչ դատարանը չի ընդունել Առաջին ատյանի դատարանի որոշումը և գործը վերադարձրել է Երևան քաղաքի Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան նոր վարույթի համար: 2019թ. սեպտեմբերի 20-ին Երևան քաղաքի Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը որոշում է կայացրել բավարարել հաճախորդի պահանջը և Բանկից գանձել 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար հոգուտ հաճախորդի: 2019թ. հոկտեմբերի 18-ին Բանկը որոշումը բողոքարկել է ՀՀ վերաքննիչ դատարան:

Տարեվերջից հետո 2020թ. մարտի 12-ին ՀՀ վերաքննիչ դատարանը մերժել է Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի 2019թ. սեպտեմբերի 20-ի որոշումը և վճիռ է կայացրել հոգուտ Բանկի: 2020թ. ապրիլի 13-ին հաճախորդը որոշումը բողոքարկել է ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ վճարումը քիչ հավանական է, քանի որ բարձր է հավանականությունը, որ Վճռաբեկ դատարանը վարույթ չի ընդունի բողոքը:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է FISTOCO LTD: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Վարդան Դիլանյանը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	34,083	69,998
Վարչության անդամներ	757,489	637,423
	791,572	707,421

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2018թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	270,541	9.79%	151,800	9.9%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(1,255)	-	(1,281)	-
Այլ ակտիվներ	-	-	745	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Առացված ավանդներ	123,738	5.93%	296,214	5.3%
Ընթացիկ հաշիվներ	73,826	1.26%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	14,962	5.25%	22,096	5.7%
Փոխատվության հանձնառություններ	51,581	-	38,477	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	21,562	7,342
Տոկոսային ծախս	(9,159)	(2,843)
Զուտ արժեզրկումից կորուստ	(431)	(741)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,060	1,068
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(120)	(28,877)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,092	-	-	-	-	-	1,092
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	24,946	11.20%	24,946
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորտ հաշիվներ	103,378	-	-	-	-	-	103,378
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	35,704	2.1%	-	-	4,777	0.3%	40,481
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	6,809	8.61%	6,809
Թողարկված պարտաքային արժեթղթեր	-	-	-	-	159,882	5.24%	159,882
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-	-	7,761	-	220	-	7,981
Տոկոսային ծախս	-	-	-	-	(8,314)	-	(8,314)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	-	-	-	-	162	-	162
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	-	-	(17)	-	(17)

Ստորև ներկայացված են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2018թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	617	-	-	-	-	-	617
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	453,826	0.0%	-	-	453,826
Այլ ակտիվներ	-	-	48,119	-	-	-	48,119
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորտ հաշիվներ	765,833	-	-	-	-	-	765,833
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	35,974	-	-	-	639	-	36,613
Թողարկված պարտաբային արժեթղթեր	-	-	-	-	146,595	5.25%	146,595
Այլ պարտավորություններ	-	-	7,794	-	-	-	7,794
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	1,967		14,812		1,576		18,355
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	34,130		4		10		34,144
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(10)		(10)		(4)		(24)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին:

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդների մեծ մասի մարման ժամկետը կազմում է մեկ տարի: Այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 23,100,375 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 25,344,689 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 20,723,726 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 24,760,137 հազար դրամ): Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	4,312	4,312
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	6,209,368	6,209,368
- Բաժնային գործիքներ	2,553,452	-	2,553,452

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(1,337)	(1,337)
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	3,605,490	3,605,490
- Բաժնային գործիքներ	1,122,710	-	1,122,710

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառքելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, մասնատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

31 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2019թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո COVID 19 բռնկման հետևանքով համաշխարհային շուկայում տեղի են ունեցել զգալի ցնցումներ: Այլ գործոնների հետ մեկտեղ, հիվանդության բռնկումը հանգեցրել է ֆոնդային բորսայի ցուցանիշների, նավթի և այլ ապրանքների գների կտրուկ անկման: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ Բանկը շարունակում էր իր գործունեությունն առանց ընդհատումների: Բանկի աշխատակիցների մի մասն անցել էր հեռավար աշխատանքի: Մասնաճյուղերի գործունեությունը հիմնականում չէր ընդհատվել:

COVID 19 բռնկման հետևանքով Բանկն ակնկալում է, որ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները կաճեն 2020թ-ին, մասնավորապես, հյուրանոցային ծառայությունների, մանրածախ առևտրի, սննդի և խմիչքների և անշարժ գույքի ոլորտում գործող իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար:

Բանկը վարկային արձակուրդ է տրամադրել իր անհատ վարկառուներին երկու ամիս ժամկետով՝ սկսած 2020թ. մարտի 17-ից: Արձակուրդի ժամանակահատվածում անհատ վարկառուները կարող են չիրականացնել գրաֆիկով նախատեսված իրենց վարկերի մայր գումարների և տոկոսների վճարումները՝ առանց վարկային պատմության վրա որևէ բացասական հետևանքի: Հետաձգված վճարումները հավասարապես կբաշխվեն մինչև մարման ժամկետի ավարտը, որը կարող է երկարաձգվել մեկ տարով: Սակայն 2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս հնարավորությունից օգտվել է 10%-ից պակաս հաճախորդ, իսկ 2020թ. ապրիլի 23-ի դրությամբ՝ 20%-ից պակաս հաճախորդ:

Բանկը դիտարկել է հիվանդության բռնկման ազդեցությունն իր իրացվելիության դիրքի և կապիտալի համարժեքության ցուցանիշի վրա տարբեր սթրեսային սցենարների ներքո, և դեկավարությունը գտնում է, որ այն չի ունենա լայնամասշտաբ ազդեցություն Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա:

Բացի այդ, կարգավորող մարմինը (ՀՀ կենտրոնական բանկը) հայտարարել է, որ կցուցաբերի աջակցություն Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական հատվածին, մեղմացնելով նորմատիվները և աջակցելով իրացվելիության հարցում, անհրաժեշտության դեպքում, և ՀՀ կառավարությունն իրականացնում է տնտեսության աջակցության ծրագրեր, որոնք նպատակաուղղված են COVID 19 հետևանքների հաղթահարմանը:

Այնուամենայնիվ, դեկավարությունը չի կարող բացառել այն հնարավորությունը, որ սահմանափակումների ժամկետի երկարաձգումը բացասաբար կանդրադառնա Բանկի, վերջինիս ֆինանսական վիճակի և գործառնական գործունեության արդյունքների վրա միջին ժամկետի և երկարաժամկետ հեռանկարում: Բանկը շարունակում է ուշադիր հետևել իրավիճակին և կձեռնարկի պատասխան քայլեր հնարավոր իրադարձությունների և հանգամանքների ազդեցությունը մեղմելու համար դրանց առաջացմանը զուգահեռ: